

Науково-практична конференція з міжнародною участю «Проблеми та перспективи сімейної медицини в Україні»

В.І. Ткаченко, О.Г. Шекера

Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, м. Київ

26–27 жовтня 2017 року відбувся традиційний захід з сімейної медицини – науково-практична конференція з міжнародною участю «Проблеми та перспективи сімейної медицини в Україні», організатором якої є Інститут сімейної медицини Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика.

Урочисте відкриття конференції розпочалося вітальним словом ректора НМАПО імені П.Л. Шупика, академіка НАМН України, професора Юрія Васильовича Вороненка, який відзначив важливість продовження традиції проведення таких заходів та підкреслив роль Інституту сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика у забезпеченні якісної підготовки кадрів, науковців з сімейної медицини, координації та моніторингу результатів впровадження сімейної медицини в Україні, вагому участь співробітників інституту у розробці законопроекту «Про первинну медичну допомогу на засадах сімейної медицини» та проекту Указу Президента України «Про день сімейної медицини».

З привітанням учасників конференції виступив директор Інституту сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика, президент Міжнародної громадської організації «Міжнародна асоціація «Здоров'я суспільства» професор О.Г. Шекера, який наголосив на важливості розробки нормативно-правових актів, що впроваджують у життя первинну медичну допомогу на засадах сімейної медицини як з метою покращання рівня медичного забезпечення населення, так і підняття престижу сімейної медицини в Україні.

Від ВГО «Українська асоціація сімейної медицини» виступила президент, професор Л.Ф. Матюха, яка у своєму вітальному слові звернула увагу на складності існування у сучасних умовах реформування.

Пленарне засідання було присвячене організаційним проблемам та нормативним документам. Перша доповідь директора Інституту сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика, професора О.Г. Шекери була присвячена сучасному нормативно-правовому забезпеченню первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини, основним аспектам законопроекту від 22.06.2017 р. № 6634 «Про первинну медичну

допомогу на засадах сімейної медицини» та інших Законів України, що стосуються первинної медичної допомоги.

Друга доповідь пленарного засідання д-ра мед. наук В.І. Ткаченко «Європейський досвід розвитку сімейної медицини та проблеми впровадження в Україні» розкрила організаційні аспекти роботи сімейного лікаря у низці європейських країн, деталізувала особливості кадрового та матеріального забезпечення європейських сімейних лікарів порівняно з українськими, відобразила співпрацю Інституту сімейної медицини НМАПО з Всесвітньою асоціацією сімейних лікарів Wopca та її роль у розробці програм з підготовки практичних лікарів та проведення наукових досліджень в галузі сімейної медицини, проаналізувала нормативне забезпечення, перспективи і ризики очікуваної реорганізації української системи охорони здоров'я.

Крім того, у пленарному засіданні обговорювалися актуальність питання трипалатного лікарського самоврядування (проф. Л.Ф. Матюха), роль сімейної медицини в об'єднаних територіальних громадах (проф. Л.В. Глушко, доц. Т.Ю. Гавриш, доц. Х.С. Симчич), організація профілактичних заходів як основа роботи фахівців сімейної медицини (проф. Є.Х. Заремба, доц. Р.Ю. Грицько, доц. О.В. Заремба-Федчишин, доц. О.В. Заремба).

Секційні засідання були присвячені актуальним клінічним проблемним питанням у практиці лікаря загальної практики – сімейного лікаря.

Серед актуальних питань **захворювань органів дихання** приділено детальну увагу розбору синдрому «болю в горлі» і його лікування згідно із засадами доказової медицини, фітотерапії гострого риносинуситу (проф. В.І. Попович), раціональним підходам до терапії синдрому кашлю у дітей і підлітків (проф. Г.В. Бекетова), можливостям лікування гострого малопродуктивного кашлю при ГРЗ (ас. Н.М. Горобець), мукоактивним препаратам при лікуванні негоспітальної пневмонії (проф. І.Г. Березняков), сучасним підходам до терапії лихоманки у дітей (проф. Ю.В. Марушко), туберкульозу у медичних працівників (проф. С.В. Зайков)

Патологію органів **травного тракту** ретельно розглядали з урахуванням синдромального підходу. Цікавими та корисни-

ми були доповіді провідних вчених у галузі гастроентерології стосовно сучасних підходів до визначення, діагностики та лікування диспепсії, гастропротекції у пацієнтів з патологією гастродуоденальної зони (чл.-кор. НАМН України, проф. Н.В. Харченко), сучасних підходів до лікування інфекції *Helicobacter pylori* у дітей (проф. О.Г. Шадрін), стратегій діагностики та лікування синдрому подразненого кишечника (проф. Г.А. Соловійова), сучасних підходів до діагностики та лікування функціональних порушень травного тракту, діарейного синдрому, антибіотикорезистентності (проф. О.К. Дуда), проблеми антибіотико-асоційованої діареї у практиці сімейного лікаря (проф. О.Ю. Губська).

Традиційно особливою популярністю серед лікарів первинної медичної допомоги користувалися питання **нервово-психічних розладів** та підходів до їхнього лікування. Під час секції з даного напрямку розглянуті сучасні можливості нейропротекції у практиці сімейного лікаря (проф. М.М. Кочуєва), підходи до ведення пацієнтів з інсультом на етапі первинної медичної допомоги (проф. Н.К. Свиридова), тактика, стратегія ведення і профілактика інсульту (проф. І.С. Зозуля, проф. А.І. Зозуля, канд. мед. наук А.О. Волосовець), мігрень у практиці сімейного лікаря (доц. Г.М. Чуприна), хвороба Паркінсона у практиці сімейного лікаря (проф. Є.О. Труфанов), соматоформні розлади у клініці внутрішніх захворювань (проф. С.Г. Сова), сучасні підходи до діагностики та лікування депресії у практиці сімейного лікаря (проф. В.Д. Мішиєв, проф. Є.Г. Гриневич), які викликали жвавий інтерес та обговорення.

Також на секційних засіданнях обговорювали роль лікаря загальної практики – сімейного лікаря у **профілактиці та лікуванні неінфекційних захворювань**, увага акцентувалася на обґрунтуванні вибору терапії пацієнтів з **цукровим діабетом 2-го типу** (проф. Т.Ю. Юзвенко), впливу прегабаліну на показники глікемії у хворих на цукровий діабет 2-го типу з наявною депресією (чл.-кор. НАМН України, проф. Б.М. Маньківський, доц. Н.М. Жердьова), метаболічному синдромі у практиці сімейного лікаря (проф. В.П. Шипулін), медико-соціальних наслідках залізодефіцитних станів у дітей (проф. Т.В. Марушко, доц. В.В. Корнева, доц. Н.П. Гляделова), патології сечовивідних шляхів у практиці сімейного лікаря (доц. С.В. Кушніренко).

Достатню увагу було приділено також різним аспектам **кардіоревматології**, таким, як атеросклероз у дітей та роль дисліпидемій у його розвитку (проф. Т.В. Марушко, проф. О.І. Мігченко), лікування артеріальної гіпертензії у пацієнтів із коморбідними станами (проф. М.М. Кочуєва), антигіпертензивна терапія у пацієнтів старше 55 років (доц. І.В. Давидова), успіх потрійної антигіпертензивної терапії в Україні: результати дослідження ТРИУМФ-2 (проф. М.І. Лутай), сучасні аспекти лікування хронічної серцевої недостатності у практиці сімейного лікаря і роль селективних блокаторів альдостерону (проф. Н.С. Михайловська), новий погляд на внутрішньоклітинні механізми кардіопротекції (доц. І.В. Давидова), симптоматична терапія у практиці сімейного лікаря (проф. М.М. Кочуєва), порушення клініко-метаболічного статусу та імунно-запального гомеостазу у хворих на ішемічну хворобу серця з дисбіозом кишечника (ас. О.С. Бусигіна), сучасні підходи до ведення пацієнтів з остеоартрозом, інноваційні методи прогнозування розвитку, профілактики і лікування остеоартрозу, терапевтична стратегія лікування та профілактика уражень гепа-

тобілярної системи у хворих на ревматоїдний артрит (проф. Л.В. Хімїон та співавтори), глюкокортикоїдна терапія при запальних захворюваннях сполучної тканини та лікування остеоартриту з позицій коморбідності (проф. І.Ю. Головач).

Засідання опорної кафедри за спеціальністю «Загальна практика – сімейна медицина». Під час конференції особливу увагу було приділено проблемам безперервної професійної підготовки лікарів та якості підготовки кадрів первинної медичної допомоги. Співробітники опорної кафедри сімейної медицини на чолі з проф. Л.В. Хімїон велику увагу у своїх доповідях приділили компетентнісному підходу у підготовці лікарів загальної практики – сімейних лікарів і впровадженню наукових розробок та здобутків кафедри сімейної медицини у навчальний процес (проф. Л.В. Хімїон, доц. О.Б. Яценко, доц. С.В. Данилюк, ас. Т.О. Ситюк, ас. В.В. Ватага, ас. М.О. Рибицька).

Крім того, порушувалися питання сучасних вимог підготовки сімейних лікарів з екстреної медичної допомоги і медицини катастроф (проф. Г.Г. Рошчін, проф. Л.В. Хімїон) та післядипломної підготовки сімейних лікарів з надання паліативної допомоги населенню (доц. А.В. Царенко, проф. Н.Г. Гойда, чл.-кор. НАМНУ, проф. Ю.І. Губський), співпраці кафедри паліативної і хоспісної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика і Дубенського медичного коледжу з підготовки медичних спеціалістів з питань надання паліативної і хоспісної допомоги населенню (доц. А.В. Царенко, Т.М. Дороніна, Н.О. Венгрин). Заключною на даному засіданні стала доповідь д-ра мед. наук В.І. Ткаченко стосовно результатів впровадження системи контролю якості в навчальну та наукову діяльність за принципами ISO 9001:2015, яка підсумувала основні прогресивні результати діяльності опорної кафедри та інституту сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика.

Засідання Українського молодіжного руху сімейних лікарів. Вже стало традицією, що в рамках щорічної науково-практичної конференції з міжнародною участю, яку проводить Інститут сімейної медицини НМАПО, відбувається засідання Українського молодіжного руху сімейних лікарів. Відкрили засідання з привітальними словами та побажаннями здобуття нових наукових досягнень директор Інституту сімейної медицини НМАПО, професор О.Г. Шекера та д-р мед. наук В.І. Ткаченко.

Перша доповідь представила результати діяльності Українського молодіжного руху сімейних лікарів за останній рік (д-р мед. наук В.І. Ткаченко, Я.А. Максимець).

Надалі молоді наковці Інституту сімейної медицини та інших медичних вузів – клінічні ординатори, аспіранти та асистенти – представили 15 цікавих доповідей зі своїми науковими напрацюваннями в галузі сімейної медицини (ас. М. Рибіцька, ас. І. Якубовська, Я. Максимець, Д. Кекух, Я. Рymar, О. Гайова, Л. Тимошук, М. Зав'ялова, М. Панасенко, О. Алексейченко, Н. Гриб, С. Зінчук, Х. Кухарчук, В. Свистун, О. Федаш-Кірсанов, М. Петренко). Доповіді викликали жваве обговорення та низку питань, які задавали слухачі, що підтверджує актуальність проведених подібних наукових досліджень.

П'ятий міжнародний телеміст «Підтримання здоров'я людей літнього віку» (Україна - США) традиційно стосується питань геріатричної допомоги у практиці сімейного лікаря. Під час телемісту **обговорювалися питання ролі міжнародного благодійного фонду Карітас України** в організації допомоги людям похилого віку (А. Васильович, Д. Чайківська), соціальні стандарти у практиці догляду в рамках програми «Домашня опіка» (Г. Курницька, І. Тарабукіна), реалії і перспективи підго-

товки персоналу з геріатричного догляду (проф. В. Чайковська, Г. Курницька, Н. Семагіна), практична діяльність Карітас Івано-Франківськ у напрямку допомоги людям літнього віку (І. Дмитрук, Н. Козанкевич), підтримка здорового старіння у людей літнього віку з функціональними розладами (доц. С. Владковська), сімейні відносини і догляд за ослабленими людьми літнього віку (проф. Ф. Богл), розгляд «участі» згідно з визначенням ВООЗ щодо здоров'я і благополуччя людей літнього віку (А. Закрайсек).

Під час конференції відбулося також засідання експертної проблемної комісії МОЗ та НАМН України за спеціальністю «Загальна практика – сімейна медицина».

У роботі конференції взяли участь більше 1000 учасників – лікарі загальної практики – сімейні лікарі, головні лікарі закладів охорони здоров'я та фахівці різних спеціальностей з усіх регіонів України. Вони брали активну участь у формуванні та обговоренні резолюції конференції. Резолюція була прийнята на заключному пленарному засіданні.

РЕЗОЛЮЦІЯ

науково-практичної конференції з міжнародною участю «Проблеми та перспективи сімейної медицини в Україні» (26–27 жовтня 2017 р., м. Київ)

На підставі обговорення проблем впровадження і розвитку сімейної медицини в Україні науково-практична конференція з міжнародною участю «Проблеми та перспективи сімейної медицини в Україні» констатує, що запровадження первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини в Україні підтвердило свою ефективність.

В Україні за минулий рік проведено велику низку організаційних, науково-методичних заходів та практичну роботу щодо удосконалення первинної медичної допомоги.

Важливим досягненням на шляху законодавчого забезпечення функціонування первинної медичної допомоги стала розробка проекту Закону України «Про первинну медичну допомогу на засадах сімейної медицини», який в установленому порядку 22 червня 2017 року було внесено до Верховної Ради України. Даний законопроект був презентований, обговорений та підтриманий учасниками конференції.

Поряд з цим продовжується робота щодо погодження проекту Указу Президента України «Про День сімейної медицини» з метою підняття престижу сімейної медицини в державі.

Для забезпечення якості функціонування первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини, адаптації її до міжнародних норм, підвищення якості підготовки лікарів загальної практики – сімейних лікарів учасники науково-практичної конференції з міжнародною участю «Проблеми та перспективи сімейної медицини в Україні», пропонують:

1. Народним депутатам України підтримати проект Закону України «Про первинну медичну допомогу на засадах сімейної медицини» при розгляді його у Верховній Раді України.

2. Кабінету Міністрів України та Адміністрації Президента України активізувати роботу щодо підписання та введення в дію проекту Указу Президента України «Про День сімейної медицини» з метою підняття престижу сімейної медицини в державі.

3. Інституту сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика та іншим вищим навчальним медичним закладам продовжувати удосконалення науково-педагогічного процесу щодо підготовки лікарів загальної практики – сімейних лікарів у відповідності до європейських стандартів, у тому числі вести трирічне навчання в інтернатурі за спеціальністю «Загальна практика – сімейна медицина».

4. Органам державної влади та органам місцевого самоврядування розширити мережу закладів охорони здоров'я з надання первинної медичної допомоги відповідно до потреб населення, регіональних планів і покращити рівень їхнього фінансування та матеріально-технічного забезпечення.

Резолюцію обговорено та прийнято 27 жовтня 2017 року на заключному пленарному засіданні науково-практичної конференції з міжнародною участю «Проблеми та перспективи сімейної медицини в Україні» за участю представників вищих медичних навчальних закладів до- та післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я, спеціалістів структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних (міських) державних адміністрацій з різних спеціальностей, членів ГО Української асоціації сімейної медицини, МГО «Здоров'я суспільства» та інших громадських організацій, а також практикуючих лікарів, лікарів-інтернів з різних спеціальностей, які брали участь у конференції.

Резолюцію ухвалено

від Оргкомітету науково-практичної конференції з міжнародною участю «Проблеми та перспективи сімейної медицини в Україні».

*Заступник голови оргкомітету
професор*

О. Г. Шекера